

Oznaka poročila: ARRS-RPROG-ZP-2014/11

ZAKLJUČNO POROČILO O REZULTATIH RAZISKOVALNEGA PROGRAMA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROGRAMU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem programu

Šifra programa	P5-0151
Naslov programa	Slovensko javno mnenje
Vodja programa	3704 Mitja Hafner Fink
Obseg raziskovalnih ur	22399
Cenovni razred	C
Trajanje programa	01.2009 - 12.2013
Izvajalci raziskovalnega programa (javne raziskovalne organizacije - JRO in/ali RO s koncesijo)	582 Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	5 DRUŽBOSLOVJE 5.03 Sociologija
Družbeno-ekonomski cilj	11. Družbenopolitični sistemi, strukture in procesi
Raziskovalno področje po šifrantu FOS	5 Družbene vede 5.04 Sociologija

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROGRAMA

2. Povzetek raziskovalnega programa¹

SLO

Raziskovalni program Slovensko javno mnenje (SJM) je zasnovan na ideji spremljanja družbenega razvoja s pomočjo t.i. subjektivnih indikatorjev, ki se uporabljajo v okviru anketnega raziskovanja.

V tem okviru program izhaja iz naslednje splošne hipoteze:

V aktualnem procesu demokratičnega prehoda v Sloveniji (in v mednarodnem primerjalnem kontekstu) lahko ugotovimo povezanost med socio-ekonomskim razvojem, vrednotami in demokratizacijo.

Zasledujemo dva ključna raziskovalna cilja:

- kontinuirano merjenje subjektivnih kazalnikov kakovosti življenja in drugih vidikov družbenih procesov v Sloveniji, ki omogoča medčasovne in mednarodne primerjave (v evropskim ali globalnem okviru);
- analiza teh podatkov za preizkušanje konkretnih hipotez utemeljenih v zgornji generalni hipotezi.

Ključna **metoda** za doseganje omenjenih raziskovalnih ciljev je **družboslovna anketa** – redno letno izvajanje ankete na vzorcu polnoletnih prebivalcev Slovenije z inštrumenti razvitimi v okviru programske skupine. V pomembnem delu pa gre za vključitev v mednarodne anketne družboslovne programe, od katerih naj izpostavimo International Social Survey Programme (ISSP), World Values Survey (WVS), European Values Study (EVS), European Social Survey (ESS).

V skladu s hipotetičnim izhodiščem subjektivni indikatorji (anketna vprašanja) v okviru programa SJM pokrivajo predvsem naslednje **koncepte oz. vsebinska področja**:

- (1) Latentne vrednote in stališča, zlasti tista, ki se tičejo odnosa do demokracije, družbene pravičnosti in družbenih neenakosti, nacionalne identitete, dela, družine, religije tradicije ipd.;
- (2) Odnos do strukturnih problemov v slovenski družbi in do ukrepov za njihovo reševanje;
- (3) Pripravljenost za državljansko participacijo, pri čemer gre za kazalce kot so: socialno in institucionalno zaupanje, odnos do politik, socialna in politična participacija ipd.

Poleg konceptualnih vidikov pa so za program pomembni tudi **metodološki vidiki** raziskovanja. Predvsem gre za naslednje vidike povezane s problematiko družboslovne ankete: priprava in preizkus merskega inštrumenta (anketnega vprašalnika), vzorčni načrt anketne raziskave, zagotavljanje ustrezne stopnje sodelovanja.

V času trajanja programa (2009-2013) je bilo opravljenih 7 terenskih meritev (anketnih raziskav) od katerih jih je 6 že arhiviranih in tako dostopnih akademski javnosti za nadaljnje analize.

Rezultati analiz, o katerih so poročali raziskovalci, potrjujejo smiselnost hipotetičnega izhodišča, saj kažejo: (a) da imajo vrednote pomembno vlogo pri razumevanju procesov demokratizacije, pri pojasnjevanju politične in socialne participacije državljanov in (b) da merjenje in analiza stališča omogoča boljše razumevanje makro družbenih pojavov in procesov.

ANG

The program Slovenian Public Opinion (SPO) is based on the idea of monitoring social development through so called subjective indicators that are usually used in the framework of social surveys.

Within this context the program is set on the following general hypothesis:
In current trends of democratic transition in Slovenia (and in cross-national comparative context) associations among socioeconomic development, values, and democratization can be observed.

We are following two main research objectives:

- continuous measurement of subjective indicators of quality of life and other aspects of social process in Slovenia, which enables researcher to make cross-time and cross-national comparisons (on national, European, or global context);
- analyses of collected data, which are conducted to test specific hypotheses developed on the basis of the general hypothesis.

Regular annual **social survey** is used as a key **method** for achieving these objectives. The survey is conducted as personal interview of respondents from a sample of permanent residents of Slovenia and on the basis of instruments developed by the SPO program group. Important part is related to the SPO international cooperation, most notably the International Social Survey Programme (ISSP), World Values Survey (WVS), European Values Study (EVS), and European Social Survey (ESS).

In line with hypothetical starting point subjective indicators (survey questions) within

the SPO program cover the following general **thematic areas or concepts**:

(1) Latent values and attitudes, especially those concerning democracy, social justice, social inequalities, national identity, work, family, religion, tradition etc.;

(2) Attitudes towards current social problems in Slovenian society and towards measures to solve these problems;

(3) Potentials for citizens' participation, which includes: social and institutional trust, assessment of various public policies, social and political participation etc.

Apart from conceptual aspects, also **methodological aspects** are important. This mainly concerns the following issues of social survey methodology: development and testing of survey instrument (questionnaire), sampling design, problems of response rate etc.

For the duration of the program (2009-2013) seven field measurements (surveys) was performed, of which 6 are already archived and accessible to academic public for further analysis.

Results of analyses that were reported by researchers confirm the viability of the hypothetical starting point as they indicate: (a) that values play an important role in understanding the processes of democratization (e.g. in explaining political and social participation of citizens), and (b) that the measurement and analysis of individual attitudes allows a better understanding of macro social phenomena and processes.

3. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem programu²

SLO

Cilji programa

Poglavitni namen raziskovalnega programa Slovensko javno mnenje (SJM) je kontinuirano merjenje subjektivnih kazalcev kakovosti življenja in nasploh družbenih procesov v slovenski družbi, v povezavi z evropskim in globalnim okoljem in družbenimi spremembami v tem okolju. Cilj programa je torej merjenje in – po možnosti pojasnjevanje stališč, izbor in ravnanj prebivalstva na političnem, kulturnem, socialnem in ekonomskem področju.

V tem okviru program izhaja iz naslednje splošne hipoteze:

V aktualnem procesu demokratičnega prehoda v Sloveniji (in v mednarodnem primerjalnem kontekstu) lahko ugotovimo povezanost med socio-ekonomskim razvojem, vrednotami in demokratizacijo.

Splošna hipoteza je bila razčlenjena na nekaj specifičnih hipotez oz. raziskovalnih vprašanj:

- V procesu *demokratizacije* in družbeno-ekonomskega razvoja, lahko na krajši rok zaznamo le spremembe stališč (zaznav...), kot odzivov na tekoče dogajanje, medtem ko spremembe vrednot lahko zaznamo le na daljši rok.
- Povečevanje *družbenih neenakosti* (v kontekstu socio-ekonomskega razvoja) sproža spremembe tako na področju vrednot kot tudi na področju družbenega in političnega delovanja ljudi.
- Kakšna je povezanost demokratizacije (demokratičnega razvoja?) s (politično) *participacijo* državljanov in njihovimi *državljskimi vrednotami*.
- Ali se *subjektivna zaznava* življenjskih pogojev posameznika (materialne razmere, samouvrščanje v družbeni razred, splošno zadovoljstvo z življenjem) ujema z *dejanskim položajem* posameznika (poklic, višina dohodka, politična udeležba...), in *kakšno vlogo imajo pri tem vrednote*.

Za namene merjenja ključnih konceptov je oblikovan standardni nabor kazalnikov raziskav SJM:

1) Latentne vrednote in stališča, zlasti tista, ki se tičejo odnosa do politične demokracije, družbene pravičnosti in družbenih neenakosti, nacionalne identitete in etničnih razlik, dela, družine in religije ipd.);

- 2) Odnos javnosti do strukturnih problemov v slovenski družbi, (npr. družbena izključenost, brezposelnost in kriminal) in ukrepov za njihovo reševanje;
- 3) Pripravljenost javnosti za državljansko participacijo in javno angažiranje, pri čemer gre za kazalce kot so zaupanje v državne in družbene institucije, odnos do sistemskih politik in njihovih učinkov, odnos do medijev, vključenost v prostovoljne organizacije, interesne skupine in organizacije ipd.

Metodologija

Temeljna metoda (za zbiranje podatkov) pri raziskovanju v okviru programa je **družboslovna anketa**. Najbolj prepoznavna metodološka značilnost projekta Slovensko javno mnenje so *visoke zahteve po kakovosti* vseh vidikov priprave in izvedbe raziskovalnega postopka, ki so se v zadnjem programskem obdobju še zaostriale.

Postopki vzorčenja so ena od pomembnejših odlik projekta, pri čemer je mišljen predvsem vidik standardizacije, torej dosledno in poenoteno verjetnostno vzorčenje, brez uporabe kvot ali rezerv. Kljub sorazmerno velikim SJM vzorcem bi bilo zaželeno, da bi bili ti še večji, a opaznejša povečanja so malo verjetna predvsem zaradi finančnih razlogov.

SJM ohranja visoke cilje kar zadeva pričakovane *delež sodelujočih* saj je ciljna realizacija nacionalnega vzorca 70%, pri čemer je najvišji dovoljen delež izpadlih kontaktov 3%. S tem skuša SJM zmanjšati dve najbolj značilni skupini, ki izpadeta iz vzorca – anketirance, ki sodelovanje v anketi odklonijo ter anketirance, s katerimi anketar sploh ne uspe vzpostaviti stika. Doseganje takega deleža sodelovanja je mogoč le ob uporabi metode osebnega intervjuja, ki v metodološkem smislu velja za najbolj kakovostno, a obenem najdražjo.

Z vključenostjo v mednarodne družboslovne anketne programe je raziskovanje vključevalo tudi različne vidike primerjalne metodologije. Prav zaradi primerljivosti v mednarodnem kontekstu je bila posebna skrb posvečena tistim vidikom izvedbe anketnih raziskav, ki vplivajo na to primerljivost: prevajanje merskega inštrumenta (vprašalnika), ustrezni postopki vzorčenja, zagotavljanje ustrezne stopnje sodelovanja (realizacija vzorca), ustrezna priprava podatkov za arhiviranje v mednarodnih arhivih.

V tem okviru je bilo publiciranih tudi več metodoloških tekstov:

- Zbornik tekstov o različnih vidikih primerjalnega raziskovanja '*Primerjalno družboslovje – metodološki in vsebinski vidik*' (2010, dopolnjena izdaja 2011)
- Monografija o metodoloških problemih primerjalnega anketnega raziskovanja '*Towards a new kind of social science*' (glej točko 6) (v letu 2012)
- Dva članka o problemih anketne metodologije v reviji *Quality & Quantity* (glej točko 6) ter v reviji *Teorija in praksa* (oba v letu 2013). Članka ste rezultat predhodno izvedenega metodološkega eksperimenta.

Mednarodna vpetost

Program SJM je že od leta 1991 sistematično in intenzivno vključen v mednarodno okolje družboslovnih raziskav splošnega tipa, prednjačijo pa štirje veliki mednarodni projekti: World Values Survey (WVS), International Social Survey Programme (ISSP), European Values Study (EVS), European Social Survey (ESS). Tako je bilo v obdobju od 1986 do 2013 opravljenih 37 velikih mednarodnih terenskih meritev (anket), od tega jih je bilo 7 v programskem obdobju 2009-2013 (konkretno v točki 4) Pri tem gre za posebej intenzivno sodelovanje v okviru ISSP in ESS.

Člani programske skupine pa so sodelovali tudi v nekaterih drugih mednarodnih (evropskih) raziskovalnih programih, ali bilateralnih projektih, kot npr.: slovensko-norveški projekt *Izzivi demokratični stabilnosti (Challenges to Democratic Stability)* (2007-2009) – norveški partner je Oddelek za sociologijo in politične vede na Norveški univerzi za znanost in tehnologijo (NTNU) v Trondheimu; projekt *No Border Manual (NoBoMa)* – sodelovanje z Wisdom na Dunaju.

Povzetek izsledkov

Poglavitni cilj projekta SJM je biti zanesljiv *vir podatkov tako za vsebinske kot metodološke analitike*, obenem pa spodbujati metodološke izboljšave na področju kvantitativnih raziskav v Sloveniji. Poglavitni empiričnih trendi, ki so jih člani programske skupine pri svojem raziskovalnem in publicističnem delu analizirali v zadnjem obdobju so naslednji:

- *Odnos do družbenih razlik*: Za Slovenijo je značilna nizka toleranca do neenakosti in velika naklonjenost osrednji vlogi države pri prerazporejanju dohodkov, pri čemer ni zaznati nikakršne razredne polarizacije stališč. Slovenija po statističnih kazalcih sodi med evropske družbe z najmanjšimi družbenimi neenakostmi, kar pa se ne odrazi v prevladujočih javnomnenjskih zaznavah, v katerih je obseg družbenih neenakosti sistematično precenjen.

- *Zdravje, subjektivna blaginja*: Analiza trendov za 30 letno obdobje pokaže vztrajajoče neenakosti v zdravju, saj je samoocena zdravja v nižjih izobrazbenih in dohodkovnih skupinah v celotnem obdobju značilno nižja. Dodatni dejavnik zmanjševanja subjektivnega zdravja v Sloveniji v primerjavi z zahodno Evropo je nizka stopnja zaupanja v soljudi in družbene institucije, ki je verjetni razlog da se statistično sorazmerno ugodna slika neenakosti ne prevede v enako ugodno sliko subjektivnega zdravja.

- *Politična kultura, participacija, državljanstvo*. Slovenija sodi med državami s sorazmerno nizkimi deleži politične participacije. Izsledki po eni strani nakazujejo potrebo po neki vrsti 'političnega izobraževanja' državljanov, po drugi pa lahko vsebujejo tudi določen protest proti sferi političnega ali umik iz nje, ki se lahko izraža skozi trditev o prezapletenost politike. Precej prisoten je občutek politične nekompetentnosti, kar lahko tvori subjektivno okolje pasivne, neparticipativne politične kulture nasploh. Analize tudi kažejo, da navkljub procesom globalizacije elementi novega (post-nacionalnega) državljanstva (kot. npr. univerzalistične vrednote, pozitiven odnos do nadvladavine, nadvladavna identiteta), ki naj bi sledili trendom na področju ekonomije in razvoja tehnologije, niso prisotni v pričakovanem obsegu.

- *Okolje*: Program SJM meri štiridesetletno dinamiko zaznav okoljskih tveganj med slovenskimi anketiranci, pri čemer gre še zlasti izpostaviti dvanajst longitudinalnih meritev okoljske ogroženosti. Podatki pokažejo precejšnje medčasovne premike, predvsem kot odziv anketirancev na dramatični zunanji dogodek (Černobil). Kaže se tudi postopno izginjanje razlik med izobrazbenimi in starostnimi skupinami. Izmerjene trende zaznav okoljskih tveganj pojasnjujejo predvsem makro dejavniki, predvsem model odzivanja na dogodek, model določanja dnevnega reda (agenda setting) in model socialnega podjetništva ('issue entrepreneurship').

- Kar zadeva *mednarodne primerjave* se Slovenija ne uvršča vedno v skupino tranzicijskih držav, pač pa je deloma pomaknjena v zahodnoevropski vzorec, zlasti na področju objektivnega in subjektivno zaznanega materialnega standarda gospodinjstva. Ocene zadovoljstva, zlasti na osebni ravni, so v Sloveniji višje, visok je občutek osebne varnosti in nekateri kazalci splošnega standarda. Slovenija je nizko (bližje ostalim tranzicijskim državam) zlasti kar zadeva indikatorje zadovoljstva, vpliva in avtonomije pri delu, ki je kot tako pogosto vir stresa. Zelo nizko (zopet bližje tranzicijskim državam) je tudi pri zaupanju soljudem, političnim institucijam, ter stališčih o učinkovitosti sodstva.

- *Z vidika postavljenih hipotez* rezultati analiz, o katerih so poročali raziskovalci (članki, konference, monografije...), potrjujejo smiselnost postavljenih hipotez: (a) anketne podatke o stališčih, vrednotah, ravnanjih posameznikov je mogoče smiselni uporabiti pri raziskovanju (makro) družbenih pojavov in procesov; (b) vrednote imajo pomembno vlogo pri razumevanju procesov demokratizacije, pri pojasnjevanju politične in socialne participacije državljanov; (c) izrazite spremembe stališč je mogoče zaznati ob izrazitih posameznih dogodkih, medtem ko lahko pri temeljnih vrednotah govorimo o večji stabilnosti (npr. stabilno visoko vrednotenje socialnih enakosti med prebivalci Slovenije).

4. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem programu in zastavljenih raziskovalnih ciljev³

SLO

Ocenjujemo, da sta bila oba ključna cilja programa (*kontinuirano merjenje subjektivnih kazalcev družbenih procesov in preverjanje teoretično utemeljenih hipotez*) realizirana.

(A)

V zvezi s **kontinuiranim merjenjem subjektivnih kazalcev** je bila osrednja aktivnost terensko izvajanje načrtovanih anketnih raziskav in priprava zbranih podatkov za njihovo objavo (tako v domačem arhivu ADP kot v ustreznih tujih arhivih). V času od 2009 do 2013 je bilo opravljenih 7 terenskih meritev (za 6 meritev so bili podatki že urejeni in objavljeni v ustreznih arhivih), in sicer:

- SJM 2009/1 (modul SJM, dva modula ISSP);
- SJM 2010/1 - *European Social Survey, 5. val*, (visoka stopnja sodelovanja - 65%);
- SJM 2011/1 (modul SJM, dva modula ISSP);
- SJM 2011/2 - Mednarodna raziskava *World Values Survey* (četrta meritev v Sloveniji);
- SJM 2012/1 (Nacionalna in mednarodna varnost, modul ISSP, modul CSES, modul SJM);
- SJM 2012/2 - *European social survey (6. val)*;
- SJM 2013/1 (dva modula ISSP, modul SJM (zbiranje zaključeno v decembru 2013, podatki še niso arhivirani).

Razen terenskega zbiranja podatkov so bile v tem okviru izveden še naslednje aktivnosti:

- Objava treh knjig (Vrednote v prehodu V, VI, in VII), ki vključuje deskriptivni medčasovni in mednarodno primerjalno pregled podatkov mednarodnih raziskav ESS, EVS/WVS in ISSP od prve vključitve programa SJM v te programe do zadnjih meritev v obdobju 2009-2013.
- Objavljeni teksti o metodoloških problemih primerjalnega anketnega raziskovanja (npr. *Towards a new kind of social science*, glej točko 6) ter dva člankov o problemih anketne metodologije v reviji *Quality & Quantity* (glej točko 6) ter v reviji *Teorija in praksa*.
- V letu 2013 je bilo izvedeno zbiranje podatkov (metodološki eksperiment) za preizkus možnosti kombiniranja različnih oblik anketiranja ('mixed mode').

(B)

Izvedene so bile tudi **aktivnosti v zvezi s preverjanjem generalne hipoteze in iz nje izvedenih specifičnih hipotez ali raziskovalnih vprašanj** (glej točko 3). V tem okviru gre predvsem za objavljane rezultate analiz v obliki znanstvenih člankov in poglavij v znanstvenih monografijah kot so:

- Prispevki v zborniku *Three roads to comparative research* (Echoraum, 2009);
- Poglavje v monografiji *Europeanising party politics?: Comparative perspectives on Central and Eastern Europe* (Manchester University Press, 2011);
- Tematska številka revije *Teorija in praksa* – sedem člankov v angleškem jeziku) (2013) (točka 7)
- Objave člankov v revijah vključenih v SSCI (*Europe-Asia Studies, Sociologický časopis / Czech Sociological Review, Zdravstveno varstvo, Javnost*) ter v drugih revijah (*Teorija in praksa, Družboslovne razprave, Anales*).

Avtorji se ukvarjajo z različnimi (subjektivnimi) vidiki družbenih procesov (npr. zdravje in neenakosti, stališča o okolju, religija, vrednote, politična participacija, državljanstvo) in s svojimi ugotovitvami *prispevajo k utrjevanju generalne hipoteze o povezanosti med socio-ekonomskim razvojem, vrednotami in demokratizacijo*.

5. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega programa oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave programske skupine⁴

Ni bilo bistvenih sprememb programa.

Edina sprememba je bila ta, da sta z letom 2012 iz skupine odšla dva raziskovalca: v prvem primeru je šlo za raziskovalko, ki je bila v skupini kot upokojenka (brez ur), v drugem primeru pa za raziskovalca, ki je odšel na drugo zaposlitev v neraziskovalni organizaciji.

6. Najpomembnejši znanstveni rezultati programske skupine⁵

		Znanstveni dosežek	
1.	COBISS ID	31766365	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	K novi vrsti družboslovnih znanosti
		ANG	Towards a new kind of social science
	Opis	SLO	Knjigo sestavlja serija poglavij dveh avtorjev, ki obravnavajo tri splošne tematike. Prva glavna tematika se osredotoča na postopni prehod znanosti iz tradicionalnih oblik, poimenovanih Znanost 1, v nove oblike, poimenovane Znanost 2. Druga glavna tematika obravnava prehod iz Znanosti 1 v Znanost 2 na področju empiričnega družboslovja, še zlasti na področju anketnega raziskovanja. Razprava o vplivu znanosti II na anketno raziskovanje temelji predvsem na podatkih Evropske družboslovne raziskave (ESS). Tretji poudarek v knjigi je uvedba koncepta RISC družb (redki dogodki, močne posledice - Rare Incidents, Strong Consequences), ki ga avtorja postulirata kot splošni razvojni okvir za družbene analize in empirično raziskovanje.
		ANG	This volume compiles a series of jointly produced articles by the two authors which are partly new and partly already published. Three general themes can be specified which lie at the heart of this book. The first major theme focuses on an ongoing phase transition in the overall science landscapes from a traditional configuration under the name of Science I to an emergent ensemble under the heading of Science II. The second large topic discusses the impact of the transition from Science I to Science II for empirical social research, especially for survey research. The impact of Science II for survey research is being discussed especially with the help of data from the European Social Survey (ESS). The third focus of the book introduces the notion of RISC-societies (Rare Incidents, Strong Consequences) as a general evolutionary framework for societal analyses and the wider implications for empirical social research
	Objavljeno v	Echoraum; 2012; 259 str.; A": 1; A': 1; Avtorji / Authors: Müller Karl H., Toš Niko	
Tipologija	2.01 Znanstvena monografija		
2.	COBISS ID	30583645	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Bipolarnost in/ali dualnost družboslovnih anketnih lestvic in učinek vrstnega reda vprašanj
		ANG	Bipolarity and/or duality of social survey measurement scales and the question-order effect
Opis	SLO	Ko merijo kompleksna stališča z metodo ankete, raziskovalci pogosto uporabljajo uravnotežene sklope pozitivnih in negativnih kazalnikov. Namen študije je raziskati: (a) ali lahko določeno zaporedje kazalnikov privede do tega, da bipolarni (eno-dimenzionalni) koncept (stališče) zaznamo kot dvojni (dvo-dimenzionalni) koncept in obratno in (b) ali zaporedje kazalnikov lahko vpliva na skladnost (metrične lastnosti) merske lestvice. Opravljen je bil poskus s skupino študentov družboslovja: študenti so bili naključno porazdeljeni v tri podskupine, ki so izpolnjevale tre različne verzije vprašalnika (s tremi različnimi zaporedji kazalnikov). Multi-group confirmatory faktorska analiza ("CFA") in single group CFA sta bili izvedeni za vsakega od kazalnikov.	

		Končna ugotovitev eksperimenta je, da ne obstaja splošno pravilo o tem, kako in kdaj anketiranci tvorijo ločene (dualne) ali enodimenzionalne predstave o merjenih konceptih. Učinki zaporedja so možni, vendar niso tako pomembni, kot bi lahko pričakovali. Rezultati poskusa tudi kažejo, da je potrebno upoštevati tudi druge dejavnike: vsebino merjenega koncepta in kognitivne zmožnosti anketirancev.
	ANG	When measuring (complex) attitudes within a social survey, researchers often use balanced lists of positive and negative items. The purpose of the present research is to investigate: (a) whether a specific order of measurement scale items can lead to the bipolar (single-dimensional) concept (attitude) being recognised as a dual (bi-dimensional) concept and vice-versa; and (b) whether item order can affect the consistency (metric characteristics) of a measurement scale. An experiment on a group of social science students was conducted: students were randomly split into three subgroups and three different version of a questionnaire (with three differing item orders) were applied. A multi-group confirmatory factor analysis (CFA) and a single group CFA for each item order separately were applied. The final conclusion of the experiment is that there is no general rule about how and when respondents form separate (dual) or unidimensional (continuous) representations of measured concepts. Item-order effects are possible, but they are not as important as one would expect. The results of the experiment also suggest that other factors should be taken into account: the content of the measured concept and the cognitive sophistication of the respondents.
	Objavljeno v	Springer; Quality & quantity; 2013; Vol. 47, no. 2; str. 839-852; Impact Factor: 0,728;Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0,744; A'': 1;A': 1; WoS: XY, WU; Avtorji / Authors: Hafner-Fink Mitja, Uhan Samo
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek
3.	COBISS ID	28574813 Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO Dejavniki uspešnega prehoda v demokracijo ANG The determinants of the success of transitions to democracy
	Opis	SLO Članek analizira dejavnike uspešnega prehoda v demokracijo, pri čemer uporablja kombinacijo kvantitativne primerjalne analize in hierarčnega razvrščanja. Analizirane države so Poljska, Češka, Sloveška, Madžarska, Slovenija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija, Črne Gora in Makedonije. Ključna ugotovitev je da obstajajo konfiguracije različnih faktorjev ki sodoločajo bodisi gladek, bodisi moten prehod v demokracijo. ANG The article provides an analysis of the determinants of the success of transitions to democracy based on a combination of qualitative comparative analysis of Poland, the Czech Republic, Slovakia, Hungary, Slovenia, Croatia, Bosnia & Herzegovina, Serbia, Montenegro and Macedonia; and hierarchical clustering. The key finding is that one can reveal configurations of several factors which jointly determine either continuous or disrupted transitions to democracy.
	Objavljeno v	Carfax Publishing for the University of Glasgow; Europe-Asia studies; 2009; Vol. 61, no. 9; str. 1603-1625; Impact Factor: 0,634;Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 0,53; A'': 1;A': 1; WoS: BM, GY, UU; Avtorji / Authors: Fink-Hafner Danica, Hafner-Fink Mitja
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek
4.	COBISS ID	30994525 Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO Trendi ocen subjektivnega zdravja v obdobju 1981 – 2011 kot kazalec vztrajajočih družbenih neenakosti ANG Trends in subjective health assesment between 1981 and 2011 as an

		indicator of persistent social inequalities
Opis	SLO	<p>Uvod: Zgodovinsko gledano, je bil cilj javnega zdravstva vsem prebivalcem zagotoviti enak dostop do zdravstvenega varstva in s tem ločiti vprašanje zdravja od problematike materialnega standarda posameznika. Namen študije je bil z uporabo družboslovne anketne metode posredno odgovoriti na vprašanje, koliko je bil naš blaginjski sistem v zadnjih desetletjih pri tem uspešen oziroma koliko se socialne neenakosti pri nas še vedno odražajo tudi skozi neenakosti v zdravju. Metode: Študija temelji na šestih anketnih meritvah raziskave Slovensko javno mnenje, ki so bile izvedene v obdobju 1981 in 2011 na reprezentativnih vzorcih odraslega prebivalstva Slovenije. Poglavitna odvisna spremenljivka je anketirančeva samoocena zdravja, poglavitna neodvisna pa socialno-ekonomski položaj. Zvezo med njima smo ugotavljali hi-kvadrat testom statistične značilnosti in z regresijsko analizo. Rezultati: Analiza trendov za 30-letno obdobje jasno pokaže vztrajajoče neenakosti v zdravju, saj je samoocena zdravja v nižjih izobrazbenih in dohodkovnih skupinah v celotnem obdobju značilno nižja. Največje razlike med sloji opazimo v starostnem obdobju od 30. do 60. leta, torej med največjo izpostavljenostjo stresom, povezanim s trgom dela. Zaključek: Rezultati te in številnih drugih študij kažejo, da vztrajajoče neenakosti v zdravju predstavljajo težko odpravljiv problem, saj so njihov dejanski izvor neenakosti v družbi kot celoti. Dodatni dejavnik zmanjševanja subjektivnega zdravja v Sloveniji v primerjavi z zahodno Evropo je nizka stopnja zaupanja v soljudi in družbene ustanove, ki je verjetni vzrok, da se statistično sorazmerno ugodna slika neenakosti ne prevede v enako ugodno sliko subjektivnega zdravja.</p>
	ANG	<p>Background: Historically speaking, public health systems were established to guarantee every citizen equal access to health care and to separate the issue of an individual's health from issues of material wellbeing. Using social science methodology, the study set out to explore how successful the welfare system in Slovenia was in achieving this goal during the last three decades, i.e. to what extent social inequalities in Slovenia are being reproduced as health inequalities. Methods: The study is based on six waves of Slovenian Public Opinion surveys carried out between 1981 and 2011 on representative samples of the adult Slovenian population. The main dependent variable is the respondent's self-assessed health and the main independent variable is his or her socio-economic status. The relationship between them was examined using Chi-square tests and regression analysis. Results: The thirty year trend shows persisting inequalities in health as throughout the entire period, self-assessed health is significantly lower at the bottom of the educational and income scale. The largest differences between social strata are observed in the 30 to 60 age group when labour market pressures are most pronounced. Conclusions: The results indicate that inequalities in health are almost impossible to eliminate as long as their deeper causes lie in social inequality. An additional factor that decreases self-assessed health in Slovenia compared to Western Europe is the low level of trust in people and social institutions, which is the likely reason why the relatively favourable statistical picture of social inequalities is not translated into an equally favourable picture of subjective health.</p>
	Objavljeno v	Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije; Zdravstveno varstvo; 2012; Letn. 51, št. 1; str. 11-20; Impact Factor: 0,163; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 1,49; WoS: NE; Avtorji / Authors: Malnar Brina, Kurdija Slavko
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek
5.	COBISS ID	32483165 Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO Nacionalni kontekst post-nacionalnega državljanstva
		ANG The national contexts of post-national citizenship

Opis	SLO	<p>Članek pomeni prispevek k razpravam o spreminjanju koncepta državljanstva v kontekstu globalizacijskih procesov. Izhaja iz teze, da klasični koncepti državljanstva, ki so vezani na nacionalno državo, izgubljajo pojasnjevalno moč glede odnosov med posamezniki, politično skupnostjo in oblastjo. Na temelju teoretske razprave o novih modelih državljanstva avtorji poskušajo prepoznati elemente 'post-nacionalnega' državljanstva. Njihov ključni raziskovalni cilj je odkrivanje pogojev, v katerih se bodo elementi post-nacionalnega državljanstva najverjetneje pojavili. Analiza temelji na agregiranih anketnih podatkih o posameznikih (iz raziskav ESS 2008 in EVS 2008) ter makro kontekstualnih podatkih o državah Evropske unije. Za analize je bilo uporabljena kombinacij dveh metod: razvrščanja v skupine (hierarhično združevanje) in kvalitativna primerjalna analiza (csQCA). Na podlagi rezultatov razvrščanja v skupine lahko sklepamo o dveh skupinah držav: (a) dokaj homogena skupina šestih držav s pomembno prisotnostjo elementov 'post-nacionalnega' državljanstva in (b) bolj heterogena skupina držav klasičnega koncepta državljanstva. Druga ugotovitev (na podlagi csQCA) govori o kombinacijah pogojev, v katerih pričakujem pojavljanje elementov 'post-nacionalnega' državljanstva, in sicer so to: (a) sekularizirane in postindustrijske družbe z manjšim poudarkom na družbi znanja, in (b) države s stabilnim nacionalnim okvirjem (statusom), v katerih je poudarjen pomen družbe znanja.</p>
	ANG	<p>The article contributes to the literature on the changing concept of citizenship in the process of globalisation. It sets out from the thesis that the classic concepts of citizenship, which are linked to the nation state, are slowly but steadily losing their monopoly on explaining the relationship between individuals, the political community and government. Based on a theoretical discussion of the new models of citizenship, the authors seek to identify the elements of post-national citizenship. The main research goal of the analysis is to discover the conditions in which elements of post-national citizenship are most likely to occur. The analysis is based on aggregated individual (survey) data (from the ESS 2008 and the EVS 2008) and macro contextual data on European Union countries. On the macro (country) level, the authors conduct a hierarchical cluster analysis and crisp set QCA and make the following findings. First, two groups of countries are formed: (a) a fairly homogeneous group of six post-national citizenship countries; and (b) a more heterogeneous group of classic citizenship countries. Second, post-national citizenships to be expected in countries in which the following conditions are combined: on the one hand, secularised and post-industrial societies with less emphasis on a knowledge society, and on the other hand, societies with a stable national status where knowledge is important.</p>
Objavljeno v	Academia; Sociologický časopis; 2013; Vol. 49, no. 6; str. 867-901; Impact Factor: 0.652; Srednja vrednost revije / Medium Category Impact Factor: 1.01; A': 1; WoS: XA; Avtorji / Authors: Hafner-Fink Mitja, Malnar Brina, Uhan Samo	
Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	

7. Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati programske skupine⁶

Družbeno-ekonomski dosežek		
1.	COBISS ID	263764736
	Vir:	COBISS.SI
	Naslov	SLO Vrednote v prehodu VI.
		ANG Values in transition VI. Slovenia in international comparisons 1992-2011
		Knjiga Vrednote v prehodu VI predstavlja ključne izsledke in probleme dvajsetletnega primerjalnega raziskovanja vrednot v Sloveniji v okviru

	Opis	SLO	mednarodnih (evropskih in svetovnih) raziskovalnih programov, v katere so bili dejavno vključeni raziskovalci raziskovalnega projekta Slovensko javno mnenje. Objava medčasovnih primerjav rezultatov šestih meritev vrednot v Sloveniji v okviru Evropske raziskave vrednot in Svetovne raziskave vrednost (1992–2011) ter primerjav 30 evropskih držav v letih 1992 in 2008 daje vpogled v obsežno in zahtevno opravljeno raziskovalno delo, ki slovensko empirično družboslovje postavlja ob bok najrazvitejšim raziskovalnim okoljem.
		ANG	The monograph Values in transition VI presents key findings and methodological issues faced by the researchers from the Slovenian public opinion survey team during the twenty years of comparative research of values in Slovenia, within the framework of international (European and global) research programs. The work presents cross-time results from six measurements of World Values Survey and European Values Study in Slovenia (1992-2011), as well as comparisons of 30 European countries in 1992 and 2008. It provides an insight into a comprehensive and continuous empirical work, carried out in order to bring Slovenian empirical social science on a par with state-of-the art empirical social science in general.
	Šifra	C.02 Uredništvo nacionalne monografije	
	Objavljeno v	Echoraum; Fakulteta za družbene vede, IDV-CJMMK; 2012; 593 str.; A": 1; A': 1; Avtorji / Authors: Toš Niko	
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	
2.	COBISS ID	31364957	Vir: COBISS.SI
Opis	Naslov	SLO	Uredniški uvodnik k tematski številki raziskave Slovensko javno mnenje
		ANG	Editorial to the special Slovenian Public Opinion survey issue
		SLO	Uredništvo tematske številke Teorije in prakse, s šestimi prispevki temelječimi na podatkih raziskav SJM. Članki: 1. BERNIK, Ivan, HLEBEC, Valentina. Happiness in a time of rapid social change. Teor. praksa, maj-jun. 2012, letn. 49, št. 3, str. 453-470, 2. MALNAR, Brina, ŠINKO, Milan. Forty years of environmental risk perceptions : evidence from the Slovenian public opinion survey. Teor. praksa, maj-jun. 2012, letn. 49, št. 3, str. 471-491 3. SMRKE, Marjan, UHAN, Samo. Atheism in post-socialist conditions : the case of Slovenia. Teor. praksa, maj-jun. 2012, letn. 49, št. 3, str. 492-515 4. ŠTEBE, Janez. Support for democracy and meanings of democracy : equality and freedom. Teor. praksa, maj-jun. 2012, letn. 49, št. 3, str. 516-543 5. HAFNER-FINK, Mitja. Political participation, democratisation and citizens' values in Europe. Teor. praksa, maj-jun. 2012, letn. 49, št. 3, str. 544-565. 6. MÜLLER, Karl H., TOŠ, Niko. The organization of modern societies : core-periphery or vertically stratified?. Teor. praksa, maj-jun. 2012, letn. 49, št. 3, str. 566-588.
	ANG	Editorship of a Teorija in praksa journal issue, containing six articles based on Slovenian public opinion survey. Articles: 1. BERNIK, Ivan, HLEBEC, Valentina. Happiness in a time of rapid social change. Teor. praksa, maj-jun. 2012, letn. 49, št. 3, str. 453-470, 2. MALNAR, Brina, ŠINKO, Milan. Forty years of environmental risk perceptions : evidence from the Slovenian public opinion survey. Teor. praksa, maj-jun. 2012, letn. 49, št. 3, str. 471-491 3. SMRKE, Marjan, UHAN, Samo. Atheism in post-socialist conditions : the case of Slovenia. Teor. praksa, maj-jun. 2012, letn. 49, št. 3, str. 492-515 4. ŠTEBE, Janez. Support for democracy and meanings of democracy : equality and freedom. Teor. praksa, maj-jun. 2012, letn. 49, št. 3, str. 516-543	

		5. HAFNER-FINK, Mitja. Political participation, democratisation and citizens' values in Europe. Teor. praksa, maj-jun. 2012, letn. 49, št. 3, str. 544-565. 6. MÜLLER, Karl H., TOŠ, Niko. The organization of modern societies : core-periphery or vertically stratified?. Teor. praksa, maj-jun. 2012, letn. 49, št. 3, str. 566-588.
Šifra	C.05	Uredništvo nacionalne revije
Objavljeno v	Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani; Teorija in praksa; 2012; Letn. 49, št. 3; str. 451-452; Avtorji / Authors: Hafner-Fink Mitja	
Tipologija	1.20 Predgovor, spremna beseda	
3. COBISS ID	31922013	Vir: COBISS.SI
Naslov	SLO	Slovensko javno mnenje 2010
	ANG	Slovenian public opinion survey 2010
Opis	SLO	Slovensko javno mnenje (SJM) 2010 je raziskava, ki je bila opravljena kot del Evropske družboslovne raziskave 2010 (ESS 2010). ESS je akademsko vodena mednarodna anketa, ki je bila do sedaj izvedena že v več kot 30-ih državah. Cilji raziskovanja so trije, in sicer: nadzirati in interpretirati spreminjajoče se družbene vrednote in vedenje v Evropi ter raziskati, kako so povezane s spremembami v evropskih inštitucijah. Drugi cilj je združiti izboljšano napredno metodologijo anketnega raziskovanja v posameznih evropskih državah. Tretji cilj je med drugim razviti serijo evropskih družboslovnih kazalcev, vključno z vedenjskimi kazalci. Slovensko javno mnenje2010 je del petega kroga programa ESS, v katerem je bilo v raziskavo poleg Slovenije zajetih 27 držav, pretežno iz Evropske unije. V tem krogu sta poleg osnovnega vsebinskega modula vključena še dva dodatna rotirajoča vsebinska modula, in sicer: delo, družina in blaginja: implikacija ekonomske recesije (vključen tudi v ESS krogu 2) ter zaupanje v kazensko pravosodje: primerjalna evropska analiza. Pri raziskovanju se uporablja samo najnatančnejšo metodologijo - dosledno naključno vzorčenje, ciljno stopnjo sodelovanja vsaj 70 odstotkov in natančne protokole prevajanja. Stopnja opisa:4 - Polni opis raziskave in kodirna knjiga spremenljivk s polnim besedilom vprašanj. Izvorni opis raziskave dostopen na seznamu raziskav ADP na naslovu http://www.adp.fdv.uni-lj.si/opisi/sjm10.xml
	ANG	Slovenian Public Opinion (SJM) 2010 is a survey, which was conducted as a part of the European Social Survey 2010 (ESS 2010). ESS is an academically-driven multi-country survey, which has been administered in over 30 countries to date. Its three aims are, firstly - to monitor and interpret changing public attitudes and values within Europe and to investigate how they interact with Europe's changing institutions, secondly - to advance and consolidate improved methods of cross-national survey measurement in Europe and beyond, and thirdly - to develop a series of European social indicators, including attitudinal indicators. Slovenian Public Opinion 2010 is a part of the fifth ESS round, which, besides Slovenia, covers 27, mostly EU countries. Round 5 includes a core module and 2 additional rotating modules on the following topics: Work, Family and Well-being: The Implications of Economic Recession (also fielded in ESS round 2) and Trust in Criminal Justice: A Comparative European Analysis. The survey employs the most rigorous methodologies - it involves strict random probability sampling, a minimum target response rate of 70% and rigorous translation protocols
Šifra	F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz
Objavljeno v	Fakulteta za družbene vede, Arhiv družboslovnih podatkov; 2012; Avtorji / Authors: Kurdija Slavko, Malnar Brina, Uhan Samo, Hafner-Fink Mitja, Štebe Janez	

	Tipologija	2.20 Zaključena znanstvena zbirka podatkov ali korpus	
4.	COBISS ID	31913565	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Slovensko javno mnenje 2009/1
		ANG	Slovenian public opinion survey 2009/1
	Opis	SLO	Raziskava SJM091 je prva od OSMIH velikih terenskih raziskav z metodo osebnega intervjuja, ki jih je programska skupina izvedla v obdobju 2009-2014. Raziskava SJM091 je sestavljena iz dveh modulov Mednarodne splošne družboslovne ankete (ISSP): Religija in Družbena neenakost. Modul Religija obravnava religiozna verovanja, versko socializacijo, pretekle in trenutne verske prakse, povezavo med religijo in vlado ter religijo v primerjavi z drugimi, nereligioznimi vidiki. Modul Družbena neenakost pa obravnava odnos doneenakih dohodkov, mnenje o plačah in dohodkih, legitimnost neenakosti, uspeh v karieri zaradi vez in poznanstev ter dobrega družinskega zaledja, družbene sloje in konflikte znotraj skupin ter trenutni in pretekli družbeni položaj.
		ANG	SJM091 survey is the first of the EIGHT large face-to-face field surveys that were carried out by the program group in period 2009-2012. SJM091 survey is made of two ISSP modules: religion and social inequality. Religion module deals with religious beliefs, religious socialisation, past and current religious practices, religion and governmental connections, religion in comparison to other aspects, and secular aspects, while social inequality module deals with attitudes towards income inequality, views on earnings and incomes, legitimation of inequality, career advancement by means of family background and networks, social cleavages and conflict among groups, and the current and past social position. Comparative surveys: SJM912, SJM932, SJM981
	Šifra	F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz
	Objavljeno v	Fakulteta za družbene vede, Arhiv družboslovnih podatkov; 2011; Avtorji / Authors: Hafner-Fink Mitja, Štebe Janez, Malnar Brina, Uhan Samo, Kurdija Slavko	
	Tipologija	2.20 Zaključena znanstvena zbirka podatkov ali korpus	
5.	COBISS ID	266352640	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Vrednote v prehodu VII.
		ANG	Values in transition VII. Slovenia in international comparisons SJM-ISSP
	Opis	SLO	Knjiga Vrednote v prehodu VII. je dokument o vključenost longitudinalnega projekta Slovensko javno mnenje (SJM) v mednarodni družboslovni anketni program Interantional social survey programme (ISSP). V knjigi je prikazano deskriptivno podatkovno gradivo od leta 1991, ko je bila v okviru SJM izvedena prva raziskava ISSP do leta 2013. ISSP je raziskovalni anketni program, ki poteka vsako leto v državah po celem svetu. Od prve meritve v letu 1985 do leta 2013 so raziskovalci razvili 11 tematskih modulov (kot npr.: vloga države, nacionalna identiteta, religija, stališča o delu, družbene neenakosti), ki so relevantni tako za različne družboslovne discipline kot za družbeno prakso. Večina modulov (razen treh najnovejših) je bila izvedena najmanj dvakrat, kar poleg mednarodnih primerjav omogoča tudi spremljanje sprememb skozi čas. V tem smislu lahko rečemo, da je ISSP infrastrukturni longitudinalni družboslovni program, ki je utemeljen na principih primerjalnega družboslovja in sledi najzahtevnejšim standardom tovrstnega družboslovnega raziskovanja. V dveh uvodnih razpravah (Toš, Hafner-Fink) je podan prikaz okoliščin vključevanja programa SJM v ISSP in podrobnejši

	<p>prikaz programa ISSP (nastanek, vsebinski moduli, metodološka načela in standardi...)</p> <p>Gradivo v knjigi je namenjeno tako raziskovalcem-sociologom kot tudi drugim drugim družboslovcem ali analitikom družbenega dogajanja, s čimer se dodatno utrjuje vloga projekta SJM kot družboslovne empirične infrastrukture.</p>
ANG	<p>The book "Values in transition VII" is a document on the inclusion of a longitudinal project Slovenian Public Opinion (SJM) in the International Social Survey Programme (ISSP). It shows descriptive data material between 1991 (when the first ISSP survey was carried out within the SJM) and 2013.</p> <p>The ISSP survey is a research program that takes place every year in countries around the world. Since the first measurement in 1985 to 2013, the researchers have developed 11 thematic modules (e.g.: the role of government, national identity, religion, work orientations, social inequality) that are relevant to various social science disciplines and social practice. Most of the modules (except for the three most recent) was performed at least twice that, in addition to international comparisons, also allows to monitor changes over time. In this respect we can say that the ISSP is an infrastructure longitudinal social science program, which is founded on the principles of comparative social sciences and follows the highest standards of this type of social research. In two introductory discussions (Toš, Hafner-Fink) is given a description how the SJM entered into the ISSP and a detailed presentation of the ISSP program (formation, content modules, methodological principles and standards ...).</p> <p>The material in the book is not intended just for researchers-sociologists, but also for analysts and thinkers in a wide range of social science disciplines, thereby reinforcing the role of the project SJM as empirical social science infrastructure.</p>
Šifra	C.02 Uredništvo nacionalne monografije
Objavljeno v	Echoraum; Fakulteta za družbene vede, IDV-CJMMK; 2013; 844 str.; A'': 1; A': 1; Avtorji / Authors: Toš Niko
Tipologija	2.01 Znanstvena monografija

8. Drugi pomembni rezultati programske skupine^Z

- Lokalna koordinacija in izvedba mednarodne raziskave ESS – European Social Survey Programska skupina, ki ima domicil na Centru za raziskovanje javnega mnenja (vodja dr. Niko Toš) na FDV je doslej v vlogi raziskovalne organizacije izvedel vseh šest meritev ESS, v pripravi je sedma. Na CJMMK je tudi sedež nacionalnega koordinatorja ESS za Slovenijo (dr. Slavko Kurdija) in sedež člana ESS Scientific Advisory Board (Ivan Bernik). Od leta 2006 je Center tudi eden od sedmih partnerjev v mednarodnem upravljalnem konzorciju projekta Evropska družboslovna raziskava (dr. Brina Malnar).
- <http://www.europeansocialsurvey.org>
- <http://ess.nsd.uib.no/>
 - Lokalna koordinacija in izvedba mednarodne raziskave ISSP - International Social Survey Programme, ki velja za metodološko najbolj kakovosten projekt merjenja stališč in vrednotnih preferenc, ki kontinuirano poteka v svetovnem merilu. V času od leta 1991 do 2012 je skupina SJM v okviru svojega dela izvedla 21 ISSP raziskav.
<http://www.issp.org/data.htm>
http://www.gesis.org/en/data_service/issp/index.htm
 - Organizacija metodoloških seminarjev v Ljubljani v okviru projekta European Social Survey Infrastructure.
- Seminar 2012:

ESS Train 12 – 08-09 October 2012, Ljubljana. Prediction of the quality of Survey questions using the program SQP: Improvement of questions and correction for measurement errors. Predavatelji: Melanie Revilla, Diana Zavala (Research and Expertise Centre for Survey Methodology –Universitat Pompeu Fabra)

9.Pomen raziskovalnih rezultatov programske skupine⁸

9.1.Pomen za razvoj znanosti⁹

SLO

Projekt Slovensko javno mnenje izkazuje znanstvene rezultate na dveh ravneh, konceptualni in metodološki. Potencialne uporabnike na akademskem področju lahko razvrstimo v dve širši skupini:

a) Raziskovalci, predavatelji in študentje pri predmetih in projektih, ki se ukvarjajo z vrednotno dinamiko sodobnih družb. Ti bodo imeli dostop do nove generacije družbenih indikatorjev in s tem do empirične podlage za preverjanje svojih znanstvenih hipotez v primerjalnem okviru. Zaradi splošne družboslovne in obenem primerjalne narave indikatorjev lahko pričakujemo, da bodo znanstveno pomembni dosežki najpogostejši na področju sociologije, politologije, psihologije, socialne politike, deloma tudi ekonomije in pedagoških znanosti.

b) Raziskovalci, predavatelji in analitiki na področju metod družboslovnega raziskovanja, ki bodo deležni pretoka metodološkega znanja in metodoloških inovacij. Eno od glavnih vzpodbud tu predstavlja sodelovanje programske skupine v mednarodnih projektih, ki omogoča intenzivno izmenjavo znanj in izkušenj ter s tem izboljšanje kakovosti raziskovalnega dela. Končni cilj je dvig raziskovalnih standardov kakovosti in s tem zagotavljanje ustrezne informacijske podlage za družboslovne analize in politične odločitve.

ANG

The Slovenian Public Opinion Programme produces two types of scientific outputs, conceptual (substantive) and methodological. Prospective users, members of academic community can be divided into two larger groups:

a) Researchers, lecturers and students enrolled in courses that tackle value dynamic and value change in contemporary societies. The programme will supply them with a new generation of social indicators and simultaneously provide them with a better empirical basis for testing their scientific hypotheses in comparative context. Owing to the general, diverse and comparative nature of the indicators we anticipate that SPO programme based scientific advances will be most frequent in areas of sociology, political sciences, psychology, social policy, but also economy and education.

b) Researchers, lecturers and students on courses teaching social science research methods, who will benefit from the regular and timely transfer of methodological knowledge and expertise. The key element is close involvement of the SPO group in international survey projects, resulting in continuous exchange of knowledge and experience. Apart from efforts to raise standards of research process even further the aim is also to provide users with high-quality empirical basis for running scientific analyses or making qualified political decisions.

9.2.Pomen za razvoj Slovenije¹⁰

SLO

a) Vodenje in upravljanje - med širše družbene učinke projekta lahko štejemo izboljšanje vodenja in upravljanja. Tovrstne raziskave namreč omogočajo spremljanje družbenih trendov na večini politično najbolj relevantnih področij, kar lahko opredelimo kot mehanizem družbenega samo-opazovanja. Tu predpostavljamo postopen pretok izsledkov temeljnih raziskav na aplikativno raven, torej od znanosti v druge družbene sisteme.

b) Strategija razvoja Slovenije - Med pomembnimi pričakovanimi uporabniki izsledkov sta tudi politika in javna uprava, ki jima rezultati lahko služijo kot informacijska podlaga in teoretsko ozadje za identifikaciji družbeno in politično relevantnih problemov, za oblikovanje političnih strategij in ukrepov ter načrtovanje akcij obveščanja javnosti.

c) Dvig kakovosti življenja: množica indikatorjev družbenega stanja in trendov je ključna empirična podlaga za razpoznavanje (anti-)demokratskega potenciala, žarišča družbenih napetosti in konfliktov, nastajajoče ali vztrajajoče družbene neenakosti in podobno. Tako oblikovalci politik kot širša javnost in mediji se preko njih posredno seznanijo z rezultati družboslovnih opazovanj s čimer so postavljeni v položaj (bolj) informiranega državljan, kar je izhodiščna točka morebitnega delovanja.

d) Krepitev nacionalne identitete: družbeni indikatorji omogočajo tudi poglobitev vedenja o lastni družbi v kontekstu primerjave z drugimi družbama in s tem načrtovanje nacionalne identitete in njenih posebnosti. Predvsem z vključevanjem v mednarodne raziskovalne projekte in z objavami v tujini pa program prispeva tudi prispevek k prepoznavnosti oziroma analitične relevantnosti Slovenije v mednarodnem merilu.

e) Razvoj dodiplomskega in podiplomskega izobraževanja: sodelovanje v najbolj uglednih mednarodnih empiričnih projektih te vrste pomeni sprotno izmenjavo znanj in izkušenj ter posledično izboljšanje kvalitete pedagoškega in raziskovalnega dela. Pričakujemo lahko, da bo projekt s svojo mednarodno vpetostjo veliko prispeval k formiranju nove generacije metodološko usposobljenih kvantitativnih raziskovalcev.

ANG

a) Governance – In any contemporary society social surveys are a powerful tool for social and political self-observation and SPO outputs indirectly affect the level of governance and quality of life, assuming the gradual trickle of findings from basic scientific research to other social systems.

b) Strategic development – Policy-makers are an important target group of prospective users who employ SPO outputs as information basis for the formulation of their policies, identification of pressing social issues, creating political strategies, taking specific measures or planning public information campaigns.

c) Quality of life - Large number of social indicators collected may alert the social scientists, policy-makers, non-government organizations, media or the general public to issues, such as the growth of anti-democratic potentials, spots of social conflicts, persisting inequalities and marginalization and similar, enabling relevant players to react timely and appropriately.

d) National identity - New social indicators will expand and deepen the knowledge on Slovenian society in European and global context and will both directly and indirectly contribute to charting the contours of its specific identity. By participating in cross-national cooperations and publishing in international journals SPO will contribute to making the Slovenia a more recognizable and analytically attractive case.

e) Facilitating knowledge transfer - participation in numerous distinguished cross-national empirical projects results in prompt exchange of knowledge and experience and its passing on to university students. Many under-graduate and post-graduate courses at the Faculty of Social Sciences are already based on SPO programme research expertise, both at conceptual and methodological level. We anticipate that SPO will continue to contribute substantially to the formation of a new generation of methodologically competent young researchers.

10. Zaključena mentorstva članov programske skupine pri vzgoji kadrov v obdobju 1.1.2009-31.12.2013¹¹

10.1. Diplome¹²

vrsta usposabljanja	število diplom
bolonjski program - I. stopnja	21
bolonjski program - II. stopnja	0
univerzitetni (stari) program	39

10.2. Magisterij znanosti in doktorat znanosti¹³

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Mag.	Dr.	MR	
27828	Tina (Martina) Vovk	☒	☐	☐	
0	Mira Potokar	☒	☐	☐	
0	Marko Hrvatin in Tomaž I	☒	☐	☐	
30051	Ana Arzenšek	☐	☒	☐	

Legenda:

- Mag.** - Znanstveni magisterij
Dr. - Doktorat znanosti
MR - mladi raziskovalec

11. Pretok mladih raziskovalcev – zaposlitev po zaključenem usposabljanju¹⁴

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Mag.	Dr.	Zaposlitev	
		☐	☐	<input type="text"/>	

Legenda zaposlitev:

- A** - visokošolski in javni raziskovalni zavodi
B - gospodarstvo
C - javna uprava
D - družbene dejavnosti
E - tujina
F - drugo

12. Vključenost raziskovalcev iz podjetij in gostovanje raziskovalcev, podoktorandov ter študentov iz tujine, daljše od enega meseca, v obdobju 1.1.2009-31.12.2013

Šifra raziskovalca	Ime in priimek	Sodelovanje v programski skupini	Število mesecev	
		<input type="text"/>		

Legenda sodelovanja v programski skupini:

- A** - raziskovalec/strokovnjak iz podjetja
B - uveljavljeni raziskovalec iz tujine
C - študent – doktorand iz tujine
D - podoktorand iz tujine

13. Vključevanje v raziskovalne programe Evropske unije in v druge mednarodne raziskovalne in razvojne programe ter drugo mednarodno sodelovanje v obdobju 1.1.2009-31.12.2013 z vsebinsko obrazložitvijo porabe dodeljenih sredstev iz naslova dodatnega letnega sofinanciranja mednarodnega sodelovanja na podlagi pozivov za EU vpetost.¹⁵

SLO

Poglavitni mednarodni projekti programske skupine Slovensko javno mnenje:

- 1) 2010-2014 **FP7-262208-DACE** The European Social Survey- Data for a Changing Europe Programme;
Partner v konzorciju. Naloge: WP6, WP9, diseminacija, izobraževalni program; upravljanje konzorcija;
Kordinator: City University London; PI Rory Fitzgerald
Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Brina Malnar
- 2) 2008 – 2012 **QMSS2** - A research network in Quantitative Methods in the Social Sciences;

ESF scientific Programme.

Partner v konzorciju. Naloga: Core Group 6 (Survey Design and Quality);

Koordinator: University of Manchester; PI Professor Angela Dale

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Brina Malnar

3) 2006 – 2011 **FP6-026042-ESSi** – European Social Survey Infrastructure, 6th Framework Programme;

Partner v konzorciju. Naloga: NA5, izobraževalni seminarji; upravljanje konzorcija;

Koordinator: City University London; PI Professor Roger Jowell

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: Brina Malnar

4) 2008 - 2010 **FP7-212331-ESSPrep**: The European Social Science Infrastructure – Preparatory Phase, 7th Framework Program;

Partner v konzorciju. Naloga: strategija akademske diseminacije idr. (WP1, WP3, WP4, WP5, WP8)

Koordinator: City University London, PI Professor Roger Jowell

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Brina Malnar

5) Project **NoBoMa** (No Borders Manual)

Partner v konzorciju.

Koordinator: Wisdom, Vienna

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Niko Toš

6) 2005 - 2009 **EU-CONSENT** - Wider Europe, deeper integration? Constructing Europe network;

Partner; Naloga: WP5 - team 11

Koordinator: Universität zu Köln (Germany); PI Professor Wolfgang Wessels

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Niko Toš

7) Lokalna koordinacija in izvedba raziskav **International Social Survey Programme**.

Partner v konzorciju. Naloga: Izvedba 22 raziskav v obdobju 1991-2013 (**2 surveys** in the period 2009-2013)

Koordinator: ISSP sekretariat

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Mitja Hafner-Fink

8) Lokalna koordinacija in izvedba raziskav **World Values Survey in European Values Study**.

Partner v konzorciju. Naloga: Izvedba 7 raziskav v obdobju 1992-2013 (**1 survey** in the period 2009-2013)

Koordinator: World Values Survey Association and EVB Council of Program Directors

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Samo Uhan

9) Lokalna koordinacija in izvedba raziskav **European Social Survey**.

Partner v konzorciju. Naloga: Izvedba 6 raziskav v obdobju 2002 – 2012 (**2 surveys** in the period 2009-2013)

Koordinator: City University London;

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Slavko Kurdija

10) Lokalna koordinacija in izvedba raziskav **SHARE survey**.

Partner v konzorciju. Naloga: Izvedba 2 raziskav v obdobju 2011 – 2013 (**2 surveys** in the period 2009-2013)

Koordinator: Max Planck Institute for Social Law and Social Policy

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Slavko Kurdija

Obrazložitev porabe pridobljenih sredstev iz dodatnega financiranja:

Dodatna sredstva na podlagi vpetosti v EU programe so bila dodeljena za sodelovanje v okviru partnerskega sodelovanja pri projektih FP6 in FP7 (točke 1 – 4). Sredstva so bila porabljen za izboljšanje pogojev in kakovosti raziskovalnega dela. Predvsem so bila porabljen za naslednje stroške: amortizacija opreme, vzdrževanje, uporaba prostorov, potni stroški za udeležbo na znanstvenih sestankih, intelektualne storitve.

14. Vključenost v projekte za uporabnike, ki v so obdobju trajanja raziskovalnega programa (1. 1. 2009 – 31. 12. 2013), potekali izven financiranja ARRS¹⁶

SLO

Poglavitni projekti za uporabnike, ki jih ni financirala ARRS (2009-2013):

1) Zadovoljstvo uporabnikov in uporaba storitev vseživljenjske karijerne orientacije Zavoda RS za zaposlovanje

Naročnik: Zavod RS za zaposlovanje

Izvedba: september-december 2013

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Slavko Kurdija

2) Končno numerično poročilo raziskave o vplivu prestrukturiranja podjetja na zdravje delavcev v Pomurju

Naročnik: UKC, Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa

Izvedba: marec 2013

Vodilni raziskovalec skupine SJM: dr. Brina Malnar

3) Raziskava o zadovoljstvu uporabnikov in uporabi storitev Kontaktnega centra v okviru storitev Zavoda RS za zaposlovanje 2012

Naročnik: Zavod RS za zaposlovanje

Izvedba: september - oktober 2012

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Slavko Kurdija

4) Prva pomoč kot oblika solidarnosti v sodobni slovenski družbi

Naročnik: Rdeči križ in doktorski kandidat

Izvedba: november 2012

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Slavko Kurdija

5) Vpliv prestrukturiranja podjetja na zdravje delavcev Pomurju (študija primera podjetja MURA)

Naročnik: Zavod RS za zaposlovanje

Izvedba: december 2012

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: mag. Tina Vovk

6) Anketa o pokojninski reformi in malem delu

Naročnik: UVI - urad vlade za informiranje RS

Izvedba: maj 2012

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Slavko Kurdija

7) Zadovoljstvu brezposelnih oseb s storitvami Zavoda RS za zaposlovanje

Naročnik: Zavod RS za zaposlovanje

Izvedba: oktober 2011

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Slavko Kurdija

8) Prehod na digitalni TV signal

Naročnik: Direktorat za informacijsko družbo (Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo).

Izvedba: maj, oktober in december 2010

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Slavko Kurdija

9) Zadovoljstvu brezposelnih oseb s storitvami Zavoda RS za zaposlovanje

Naročnik: Zavod RS za zaposlovanje

Izvedba: oktober 2010,

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Slavko Kurdija

10) Telefonska anketa O spremljanju vremenskih informacij

Naročnik: ARSO (Ministrstvo za okolje in prostor)

Izvedba: december 2010

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Samo Uhan

11) Telefonska anketa Stališča o korupciji

Naročnik: Komisija za preprečevanje korupcije

Izvedba: december 2009

Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Slavko Kurdija

12) Anketa o plačani pomoči na domu

Naročnik: Mirovni inštitut
 Izvedba: februar 2009
 Vodilni raziskovalec iz skupine SJM: dr. Slavko Kurdija

15. Ocena tehnološke zrelosti rezultatov programa in možnosti za njihovo implementacijo v praksi (točka ni namenjena raziskovalnim programom s področij humanističnih ved)¹⁷

SLO

Projekt SJM ima preko sodelovanja v mednarodnih kooperacijah vzpostavljeno mrežo metodološkega usposabljanja za različne skupine uporabnikov tako iz javne kot zasebne raziskovalce raziskovalne sfere. Pridobljena znanja so najbolj neposredno uporabna na področjih trženja, oglaševanja, vseh vrst kvantitativnega raziskovanja javnega mnenja, kot tudi v različnih analitičnih oddelkih ostalih industrijskih dejavnosti, katerih predmet so podatkovne analize (kadrovski oddelki, analize zadovoljstva zaposlenih, interni oddelki za analize trga ipd.).

Potencialne **uporabnike** rezultatov in ekspertize programa lahko razvrstimo v štiri poglavitne skupine:

- 1) **Znanstvena in visokošolska skupnost**, zlasti predavatelji in študentje na družboslovnih fakultetah pri predmetih, ki se ukvarjajo z dinamiko sodobnih družb in metodami družboslovnega raziskovanja. Program jim zagotavlja dotok aktualnih družbenih kazalnikov in nudi trdno empirično podlago za preverjanje njihovih hipotez v primerjalnem kontekstu.
- 2) **Raziskovalci** v javnih in zasebnih raziskovalnih organizacijah redno sodelujejo pri skupinskih izobraževalnih aktivnostih kot tudi v okviru individualnih mednarodnih izmenjav oziroma obiskov institucij (Transnational Access).
- 3) **Politika in javna uprava**, ki rezultate potrebuje za empirično podlago in teoretično razlago za identifikacijo družbeno in politično relevantnih problemov. Podatke so že doslej intenzivno uporabljali analitiki Urada za makroekonomske analize in razvoj, kot enega svojih virov kazalcev družbene blaginje.
- 4) **Širša javnost** in mediji, ki jih zanimajo rezultati družboslovnih opazovanj, družbeni trendi ter položaj različnih družbenih skupin znotraj njih.

Področja implementacije izsledkov raziskav Slovensko javno mnenje v praksi:

- a) **Vodenje in upravljanje** – Raziskave SJM omogočajo spremljanje družbenih trendov na večini politično najbolj relevantnih področij, kar lahko opredelimo kot mehanizem družbenega samo-opazovanja.
- b) **Strategija razvoja** Slovenije - politiki in javni upravi rezultati služijo kot informacijska podlaga za oblikovanje političnih strategij in ukrepov ter načrtovanje akcij obveščanja javnosti.
- c) **Dvig kakovosti življenja**: množica indikatorjev družbenega stanja in trendov je ključna empirična podlaga za razpoznavanje (anti-)demokratskega potenciala, žarišča družbenih napetosti in konfliktov, nastajajoče ali vztrajajoče družbene neenakosti in podobno.
- d) **Krepitev nacionalna identitete**: poglobitev vedenja o lastni družbi v kontekstu primerjave z drugimi družbama. Predvsem z vključevanjem v mednarodne raziskovalne projekte program prispeva tudi prispevek k prepoznavnosti oziroma analitične relevantnosti Slovenije v mednarodnem merilu.
- e) **Razvoj dodiplomskega in podiplomskega izobraževanja**: sodelovanje v uglednih mednarodnih empiričnih projektih te vrste pomeni sprotno izmenjavo znanj in izkušenj ter posledično izboljšanje kvalitete pedagoškega in raziskovalnega dela.

16. Ocenite, ali bi doseženi rezultati v okviru programa lahko vodili do ustanovitve spin-off podjetja, kolikšen finančni vložek bi zahteval ta korak ter kakšno infrastrukturo in opremo bi potrebovali

možnost ustanovitve spin-off podjetja	☐ DA ☒ NE
potrebni finančni vložek	

ocena potrebne infrastrukture in opreme ¹⁸	
---	--

17. Izjemni dosežek v 2013¹⁹**17.1. Izjemni znanstveni dosežek**

HAFNER-FINK, Mitja, MALNAR, Brina, UHAN, Samo (2013). The national contexts of post-national citizenship. Sociologický časopis, 49(6): 867-901. [COBISS.SI-ID 32483165]

Avtorji v članku poročajo o raziskovanju pogojev za pojavljanje elementov post-nacionalnega državljanstva. V analizi kombinirajo anketne podatke o posameznikih iz raziskav ESS in EVS ter kontekstualne podatke o državah EU. Ključni rezultat analize govori o dveh kombinacijah pogojev, v katerih pričakujem pojavljanje elementov 'post-nacionalnega' državljanstva: (a) sekularizirane in postindustrijske družbe z manjšim poudarkom na družbi znanja, in (b) države s stabilnim nacionalnim okvirjem, v katerih je poudarjen pomen družbe znanja. Prispevek je pomemben zaradi (a) izvirne konceptualizacije problema 'post-nacionalnega' državljanstva, (b) kombiniranja individualnih in kontekstualnih podatkov in (c) metodološke izvirnosti pri kombinaciji kvalitativne primerjalne analize (QCA) z razvrščanjem v skupine.

17.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

Uredništvo nacionalne monografije:

TOŠ, Niko (ur.) (2013). Vrednote v prehodu VII. (Knjižna zbirka Dokumenti SJM, 21). Wien: Echoraum; Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, IDV-CJMMK [COBISS.SI-ID 266352640]

Knjiga Vrednote v prehodu VII. je dokument o vključenost projekta Slovensko javno mnenje v mednarodni družboslovni anketni program Interantional social survey programme (ISSP). V knjigi je prikazano deskriptivno podatkovno gradivo od leta 1991, ko je bila v okviru SJM izvedena prva raziskava ISSP, do leta 2013. V dveh uvodnih razpravah (Toš, Hafner-Fink) pa je podan prikaz okoliščin vključevanja programa SJM v ISSP in podrobnejši prikaz programa ISSP (nastanek, vsebinski moduli, metodološka načela in standardi...)

Gradivo v knjigi ni namenjeno zgolj raziskovalcem-sociologom, temveč tudi širši družboslovni javnosti, s čimer se dodatno utrjuje vloga projekta SJM kot družboslovne empirične infrastrukture.

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja in obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v papirnati obliki
- so z vsebino poročila seznanjeni in se strinjajo vsi izvajalci raziskovalnega programa

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba JRO
in/ali RO s koncesijo:*

in

vodja raziskovalnega programa:

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za
družbene vede

Mitja Hafner Fink

ŽIG

Kraj in datum:

Ljubljana

9.4.2014

Oznaka prijave: ARRS-RPROG-ZP-2014/11

¹ Napišite povzetek raziskovalnega programa v slovenskem jeziku (največ 3.000 znakov vključno s presledki – približno pol strani, velikost pisave 11) in angleškem jeziku (največ 3.000 znakov vključno s presledki – približno pol strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

² Napišite kratko vsebinsko poročilo, v katerem predstavite raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega programa in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

³ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa dela raziskovalnega programa, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega programa oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave programske skupine v zadnjem letu izvajanja raziskovalnega programa, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁵ Navedite znanstvene dosežke (največ pet), ki so nastali v okviru tega programa. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja programa (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A" ali A'. [Nazaj](#)

⁶ Navedite družbeno-ekonomske dosežke (največ pet), ki so nastali v okviru tega programa. Družbeno-ekonomski dosežek iz obdobja izvajanja programa (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A" ali A'.

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat programa ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁷ Navedite rezultate raziskovalnega programa iz obdobja izvajanja programa (do oddaje zaključnega poročila) v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 6 in 7 (npr. ker se ga v sistemu COBISS ne vodi). Največ 2.000 znakov vključno s presledki (približno 1/3 strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁸ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen program, ki je predmet poročanja. [Nazaj](#)

⁹ Največ 4.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

¹¹ Upoštevajo se le tiste diplome, magisteriji znanosti in doktorati znanosti (zaključene/i v obdobju 1. 1. 2009 – 31. 12. 2013), pri katerih so kot mentorji sodelovali člani programske skupine. [Nazaj](#)

¹² Vpišite število opravljenih diplom v času trajanja raziskovalnega programa glede na vrsto usposabljanja. [Nazaj](#)

¹³ Vpišite šifro raziskovalca in/ali ime in priimek osebe, ki je v času trajanja raziskovalnega programa pridobila naziv magister znanosti in/ali doktor znanosti ter označite doseženo izobrazbo. V primeru, da se je oseba usposabljala po programu Mladi raziskovalci, označite MR. [Nazaj](#)

¹⁴ Za mlade raziskovalce, ki ste jih navedli v tabeli 11.2. točke (usposabljanje so uspešno zaključili v obdobju od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2013), ustrezno označite, kje so se zaposlili po zaključenem usposabljanju. [Nazaj](#)

¹⁵ Navedite naslove projektov in ime člana programske skupine, ki je bil vodja/koordinator navedenega projekta. Točko izpolnijo tudi izvajalci raziskovalnega programa, prejemniki sredstev iz naslova dodatnega letnega sofinanciranja raziskovalnega programa zaradi mednarodnega sodelovanja (sodelovanja v projektih okvirnih programov Evropske unije). Izvajalec, ki je na podlagi pogodbe prejel sredstva iz navedenega naslova, vsebinsko opiše porabo prejetih sredstev za financiranje stroškov blaga in storitev ter amortizacije, nastalih pri izvajanju tega raziskovalnega programa. V primeru, da so bili v okviru raziskovalnega programa prejemniki sredstev različni izvajalci, vsak pripravi vsebinsko poročilo za svoj delež pogodbenih sredstev. Vodja raziskovalnega programa poskrbi, da je vsebinsko poročilo, ločeno za vsakega izvajalca, vključeno v navedeno točko poročila. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁶ Navedite naslove projektov, ki ne sodijo v okvir financiranja ARRS (npr: industrijski projekti, projekti za druge naročnike, državno upravo, občine idr.) in ime člana programske skupine, ki je bil vodja/koordinator navedenega projekta. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁷ Opišite možnosti za uporabo rezultatov v praksi. Opišite izdelke oziroma tehnologijo in potencialne trge oziroma tržne niše, v katere sodijo. Ocenite dodano vrednost izdelkov, katerih osnova je znanje, razvito v okviru programa oziroma dodano vrednost na zaposlenega, če jo je mogoče oceniti (npr. v primerih, ko je rezultat izboljšava obstoječih tehnologij oziroma izdelkov). Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

¹⁸ Največ 1.000 znakov vključno s presledki (približno 1/6 strani, velikost pisave 11) [Nazaj](#)

¹⁹ Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega programa v letu 2013 (največ 1000 znakov, vključno s presledki, velikost pisave 11). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/>, predstavitev dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.arrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROG-ZP/2014 v1.00a

1F-5C-8A-70-79-40-8D-4B-8F-16-B8-70-C5-B9-92-2A-FB-2F-CE-25

Priloga 1

DRUŽBENE VEDE

Področje: 5.03 Sociologija

Dosežek 1: Nacionalni okvir post-nacionalnega državljanstva

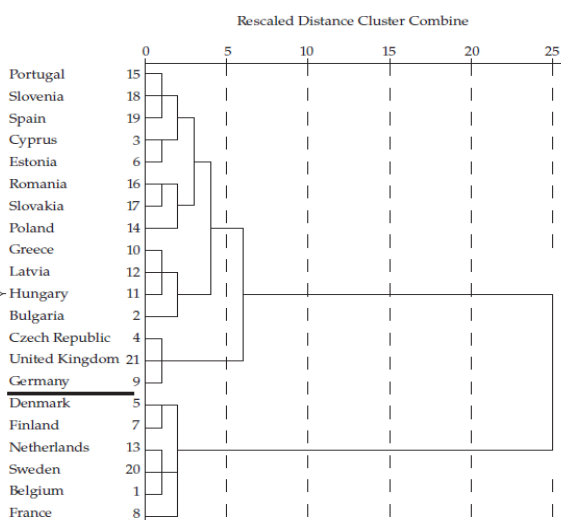
Vir: HAFNER-FINK, Mitja, MALNAR, Brina, UHAN, Samo (2013). The national contexts of post-national citizenship. *Sociologický časopis /Czech sociological review*. ISSN 0038-0288, vol. 49, no. 6, pp. 867-901.

<http://sreview.soc.cas.cz/uploads/6ad25539d0c0094c287b537fe3e9061f8f73b25813-6-02Uhan20.indd.pdf>. [COBISS.SI-ID [32483165](#)]

Sociologický časopis / Czech Sociological Review, 2013, Vol. 49, No. 6

Figure 2. Classification of European countries based on the four dimensions of post-national citizenship (Ward linkage)

Source: ESS 2008, EVS 2008.

Članek prispeva k razpravam o spreminjanju koncepta državljanstva v okviru globalizacijskih procesov. Izhaja iz teze, da klasični koncepti državljanstva (vezani na nacionalno državo) izgubljajo pojasnjevalno moč glede odnosov med posamezniki, politično skupnostjo in oblastjo. Avtorji **raziskujejo pogoje za pojavljanje elementov post-nacionalnega državljanstva**. V analizi kombinirajo anketne podatke o posameznikih iz raziskav ESS in EVS ter 'makro' podatke o državah EU. Kombinirajo tudi dve metodi za analizo podatkov: razvrščanje v skupine (hierarhično združevanja) in kvalitativno primerjalno analizo (QCA). Ključni rezultat analize govori o dveh kombinacijah pogojev, v katerih pričakujem pojavljanje elementov 'post-nacionalnega' državljanstva: (a) sekularizirane in postindustrijske družbe z manjšim poudarkom na družbi znanja, in (b) države s stabilnim nacionalnim okvirjem, v katerih je poudarjen pomen družbe znanja. Prispevek je pomemben zaradi (a) izvirne konceptualizacije problema 'post-nacionalnega' državljanstva, (b) kombiniranja individualnih in 'makro' podatkov in (c) metodološke izvirnosti pri kombinaciji kvalitativne primerjalne analize (QCA) z razvrščanjem v skupine.

Priloga 2

DRUŽBENE VEDE

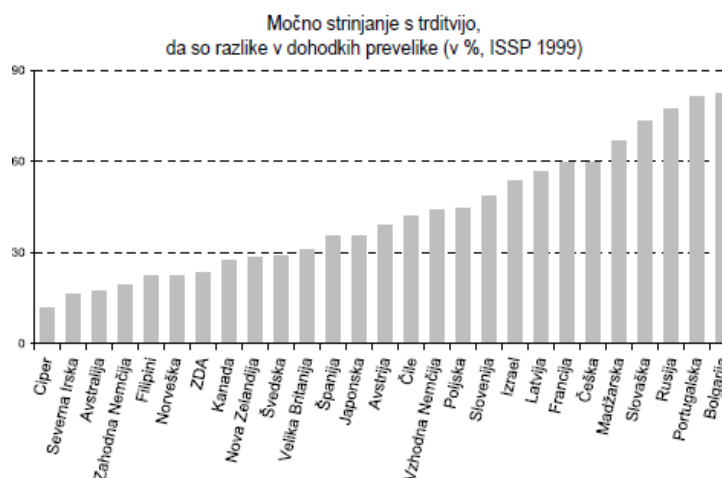
Področje: 5.03 Sociologija

Dosežek 2: Vrednote v prehodu VII: SJM - ISSP.

Vir: TOŠ, Niko (ur.) (2013). *Vrednote v prehodu VII.: Slovenija v mednarodnih in medčasovnih primerjavah: SJM - ISSP 1991-2012*, (Knjižna zbirka Dokumenti SJM, 21). Wien: Echoraum; Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, IDV-CJMMK. [COBISS.SI-ID [266352640](#)]

Slika 3: Egalitarnost stališč v odnosu do distribucije dohodka (ISSP 1999)

Knjiga **Vrednote v prehodu VII.** je dokument o vključenost longitudinalnega projekta *Slovensko javno mnenje (SJM)* v mednarodni družboslovni anketni program *Interantional social survey programme (ISSP)*. V knjigi je prikazano deskriptivno podatkovno gradivo od leta 1991, ko je bila v okviru SJM izvedena prva raziskava ISSP do leta 2013.

ISSP je raziskovalni anketni program, ki poteka vsako leto v državah po celem svetu. Od prve meritve v letu 1985 do leta 2013 so raziskovalci razvili 11 tematskih modulov (kot npr.: vloga države, nacionalna identiteta, religija, stališča o delu, družbene neenakosti), ki so relevantni tako za različne družboslovne discipline kot za družbeno prakso. Večina modulov (razen dveh najnovejših) je bila izvedena najmanj dvakrat, kar poleg mednarodnih primerjav omogoča tudi spremljanje sprememb skozi čas. V tem smislu lahko rečemo, da je ISSP infrastrukturni longitudinalni družboslovni program, ki je utemeljen na principih primerjalnega družboslovja in sledi najzahtevnejšim standardom tovrstnega družboslovnega raziskovanja. V dveh uvodnih razpravah (Toš, Hafner-Fink) je podan prikaz okoliščin vključevanja programa SJM v ISSP in podrobnejši prikaz programa ISSP (nastanek, vsebinski moduli, metodološka načela in standardi...)

Gradivo v knjigah ni namenjeno zgolj raziskovalcem-sociologom, temveč tudi analitikom in razmišljevalcem v širokem naboru družboslovnih strok, s čimer se dodatno utrjuje vloga projekta SJM kot družboslovne empirične infrastrukture.